Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Pili Legorburu Mitxelena

Lezo, Gipuzkoa (1945)

Aurkibidea

Biografia

Lezon jaioa. Aita Lezokoa zuen eta ama, berriz, oiartzundarra. Hiru senidetan zaharrena.

Zintak

LEZ-104

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Kazabon, Mattin
- **Data**: 2022-02-09

- **Iraupena**: 64 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Ur bila iturrira

- **Erref**: LEZ-104/004
- **Iraupena**: 0:01:43. **Hasi**: 00:04:22. **Bukatu**: 00:06:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Etxearen azpikaldean abereak zituzten. Ganbaran belar lehorra gordetzen zuten. Argindarra bazuten baina urik ez. Iturri bat zegoen beheko aldean eta neguan motor batekin jasotzen zuten ura, baina udan baldearekin jaso behar izaten zuten, beraientzat eta animalientzat. Arropak hantxe garbitzen zituzten.

2. Baserriaren jabe gerra ostean

- **Erref**: LEZ-104/005
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:06:05. **Bukatu**: 00:09:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Aitonak erosi zuen baserria gerra ostean, zazpi mila pezeta ingururen truke. Maizter zeuden aurretik. Bere aita eta osaba soldadutzan harrapatu zituen gerrak. Osaba gerra hil zen. Komuna bi etxebizitzentzat izaten zen. Osaba-izebak zituzten bizilagun.

3. Neguko hotza eta ekaitz beldurgarriak

- **Erref**: LEZ-104/008
- **Iraupena**: 0:02:47. **Hasi**: 00:12:30. **Bukatu**: 00:15:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:
Ganbara irekia zenez, hotz handia egiten zuen etxean. Adreilua berotu eta trapu batean bilduta sartzen zuten ohean. Ekaitzak beldurgarriak izaten ziren. Ilunpetan joaten ziren etxera, arratsaldea josten pasata. Etxetik hamar minutu ingurura zeukaten tren geltokia.

4. Galletak, ogitartekoa, oilaskodun paella... jatorduetan

- **Erref**: LEZ-104/009
- **Iraupena**: 0:03:06. **Hasi**: 00:15:17. **Bukatu**: 00:18:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Goserik ez zuela pasatu dio. Gosaltzeko esnea eta galletak jaten zituzten. Eskolara ogitartekoarekin joaten ziren. Etxean babarrunak jaten zituzten. Igandetan paella egiten zuen amak oilaskoarekin eta oilasko errea ere jaten zuten. Behiaren haragia saldu egiten zuten.

5. Erdararik ez eskolara joan arte

- **Erref**: LEZ-104/012
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:22:46. **Bukatu**: 00:23:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Etxean euskaraz egiten zuten. Eskolan hasi zenean, erdaraz ezer ez zekien baina pazientzia handiko irakaslea tokatu zitzaion. Maistrarekin egiten zuten eskolarako bidea. Neskak eta mutilak bereizita egoten ziren.

6. Anaiekin eta lagunekin hika

- **Erref**: LEZ-104/013
- **Iraupena**: 0:00:49. **Hasi**: 00:23:57. **Bukatu**: 00:24:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:
Hika egiten du anaiarekin eta oso lagun direnekin. Gurasoek senideekin hika egiten zuten, baita seme-alabei ere.

7. Josten ikasten

- **Erref**: LEZ-104/018
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:29:26. **Bukatu**: 00:30:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:
Hamalau urterekin eskola bukatu eta Errenterira joaten hasi zen, josten ikastera. Norberak bere materiala eramaten zuen. Diru pixka bat egiten zuen.

8. Mutilek ikasketekin jarraitzeko aukera gehiago

- **Erref**: LEZ-104/020
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:31:48. **Bukatu**: 00:33:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Eskulanak egiten zituzten eskolan arratsaldez eta ikasi zuen galtzerdiak egiten, gantxiloan... Bere garaian mutilei aukera gehiago ematen zizkieten ikasten jarraitzeko.

9. Elkarri laguntzea eta auzolana

- **Erref**: LEZ-104/021
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:33:13. **Bukatu**: 00:35:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
Bizilagunak eta auzokoak elkarri laguntzen aritzen ziren: belarrak ondu behar zirenean, animaliaren bati zerbait gertatutakoan... Bideak txukuntzeko auzolana izaten zen. Gogoan du Lezo guztian kotxe bakarra zegoenekoa. Autobusa trena baino garestiagoa zen.

10. Txarrapina eta pulmonia izan zituenekoa

- **Erref**: LEZ-104/022
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 00:35:28. **Bukatu**: 00:38:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:
Elurte handia egin zuen negu batez txarrapina izan zuten umeek. Pulmonia izan zuenean, medikua eta praktikantea joan zitzaizkion etxera. Kamamila asko bildu eta hartzen zuten.

11. Bi taberna Gaintxurizketan

- **Erref**: LEZ-104/027
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:44:52. **Bukatu**: 00:47:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:
Emakumeak bakarrik tabernara ez ziren sartzen. Bere alabak koskortu eta gero hasi zirela du gogoan. Gaintxurizketako tabernak Errekalde eta Uralde ziren, trenbidearen alde banatan.

12. Gaintxurizketako sorgina

- **Erref**: LEZ-104/029
- **Iraupena**: 0:03:32. **Hasi**: 00:48:13. **Bukatu**: 00:51:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Bazen emakume bat auzoan, Gaintxurizketako sorgina esaten ziotena, Rosa. Ez zen lezoarra. Erremedioak ezagutzen zituen eta jende asko joaten zitzaion, arazo psikologikoak zituztenak ere bai. Ez zegoen ondo ikusia emakumea.

13. Igandeetan parrandara

- **Erref**: LEZ-104/030
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 00:51:45. **Bukatu**: 00:54:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Kultura » Musika
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Hamasei urte ingururekin hasi zen parrandan, lagunekin. Dantza egin eta ilundu aurretik etxera, hori izaten zela dio. Errenterian bandak jotzen zuen eta Txikierdin hiru anaik jo eta abesten zuten. Neskak neskekin eta mutilekin aritzen ziren dantzan. Igandetako arropa bereziarekin joaten ziren eta modu berezian orraztuta ere bai.

14. Erregeetan mazapana, laranjak edo oihalak

- **Erref**: LEZ-104/032
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:56:16. **Bukatu**: 00:58:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:
Aste Santuan elizkizunak izaten ziren. Gabonetan afaria egiten zuten; etxekoak bakarrik biltzen ziren. Erregetan opariren bat izaten zuten: mazapana, laranjak, oihalen bat...

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-31

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com